

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Išlaidos

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([de](#)) neseniai atlikta pakeitimų.
Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

vokiečių

Swipe to change

Išlaidos

Austrija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Austrijoje teismo išlaidas.

Teisinių užmokesčio reglamentavimo sistema**Advokatai**

Austrijos Advokatų kodekse (*Rechtsanwaltsordnung*) iš principo nustatyta, kad dėl advokatams mokamo užmokesčio už suteiktas paslaugas klientas ir advokatas susitaria laisvai.

Užmokestis gali būti valandinis arba fiksuoto tarifo. Fiksuotas užmokestis nepriklauso nuo darbo pobūdžio ar sugaišto laiko. Jeigu dėl užmokesčio aiškiai nesusitarta, daroma prielaida, kad dėl pagrįsto užmokesčio dydžio susitariama pagal Advokatų užmokesčio tarifų įstatyme (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) arba Bendrųjų advokatų užmokesčio kriterijų įstatyme (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte*) nustatytus užmokesčio dydžius.

Civilinio proceso kodekse (*Zivilprozessordnung*, ZPO) ir Advokatų užmokesčio tarifų įstatyme nustatyta, kad civilinėse bylose teismas privalo nustatyti išlaidų dalį, kurią pralaimėjusi šalis privalo atlyginti kitai šaliai. Šie mokesčiai nustatomi pagal ieškinio sumą ir paslaugų teikimo pobūdį ir trukmę. Advokatų užmokesčio tarifų įstatymas taikomas tik tuomet, jei advokatas ir klientas taip susitaria.

Baudžiamosiose bylose iš esmės kiekvienas asmuo (kaltinamasis, privatus kaltintojas, civilinis ieškovas), pasamdęs advokatą jam atstovauti, privalo padengti atitinkamas išlaidas. Taip yra ir tuomet, kai gynybos advokatas buvo paskirtas teismo, nebent būtų tenkinamos teisinės pagalbos teikimo sąlygos. Išlaidos skiriasi priklausomai nuo bylą nagrinėjančio teismo rūšies ir sudėties (pvz., apylinkės teismas, apygardos teismas, kuriame sprendžia vienas teisėjas, teismas, kuriame sprendžia neprofesionalūs teisėjai ar prisiekusiųjų teismas).

Antstoliai

Užmokestis, kurį gauna teismo antstoliai (*Gerichtsvollzieher*) už savo veiklą, nustatytas Vykdyimo mokesčių įstatyme (*Vollzugsgebührengesetz*). Pagrindiniai mokesčiai – tai vykdymo mokesčiai (*Vollzugsgebühr*), kurį ieškovas (kreditorius) turi sumokėti pateikdamas prašymą pripažinti teismo sprendimą vykdytinu ir fiksuotas mokesčius (*Pauschalgebühr*), nustatytas Žyminių mokesčių įstatyme (*Gerichtsgebührengesetz*, GGG).

Vykdyimo mokesčius, mokėtinas pagal **Vykdyimo mokesčių įstatymo 2 straipsnį**, yra vienas iš teismo sprendimo vykdymo proceso mokesčių. Nustatydamas mokesčius teismas gali nurodyti skolininkui padengti kreditoriaus išlaidas, jei šis to paprašo.

Antstolis taip pat turi teisę gauti užmokestį už šių mokesčių registravimą. Jie gali būti išskaitomi iš priteistos sumos (**Vykdyimo mokesčių įstatymo 11 straipsnis**).

Nustatytosios išlaidos**Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose****Nustatytosios šalių išlaidos civilinėse bylose**

Už naudojimąsi teismo paslaugomis mokėtini žyminiai mokesčiai – tai, fiksuoti mokesčiai (*Pauschalgebühr* arba *Festgebühr*) arba vertinimu remiantis paskaičiuota procentinė dalis, (*Hundertsatzgebühr* arba *Tausendsatzgebühr*). Jų dydis priklauso nuo bylos pobūdžio ir ieškinio sumos.

Civilinės bylos etapas, kai šalys privalo sumokėti nustatytąsias išlaidas

Pirmąja instancija nagrinėjamos civilinėse bylose fiksuoti mokesčiai mokami pareiškiant ieškinį. Mokestis mokėtinas tik vieną kartą, net jei ieškinyje daugiau kaip vienas reikalavimas, ar jis susijęs su daugiau kaip vienu asmeniu. Jis apima visą pirmosios instancijos procesą. Jeigu proceso metu reikalavimų suma padidėja, gali būti priskaičiuojami papildomas mokesčiai. Jis mokamas pareiškiant papildomus reikalavimus.

Jei reikalavimo suma padidinama per teismo posėdį, mokesčiai dėl ieškinio sumos padidėjimo užfiksuojamas posėdžio protokole. Jei civilinė byla nagrinėjama antrąja arba trečiąja instancija, mokesčiai mokamas pateikiant atitinkamą skundą (Žyminių mokesčių įstatymo (GGG) 2 straipsnio 1 dalis). Nukrypstant nuo šios nuostatos, neginčo teiseną nagrinėjamosiose bylose kartais reikia mokėti sprendimo mokesčių (*Entscheidungsgebühr*), o ne ieškinio mokesčių (*Klagegebühr*).

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose

Nustatytosios šalių išlaidos baudžiamosiose bylose

Žyminių mokesčių įstatymo 13 straipsnyje nustatytas mokesčius mokamas tik privataus kaltinimo bylose.

Baudžiamosios bylos etapas, kai šalys privalo sumokėti nustatytąsias išlaidas

Nustatytosios išlaidos mokamos proceso pradžioje.

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose

Nustatytosios šalių išlaidos konstitucinėse bylose

Konstitucinio teismo įstatymo (*Verfassungsgerichtshofgesetz*, VfGG) 17a straipsnyje nustatyta, kad mokesčius yra 220 EUR.

Konstitucinės bylos etapas, kai šalys turi sumokėti nustatytąsias išlaidas

Nustatytosios išlaidos mokamos proceso pradžioje.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija**Šalių teisės ir pareigos**

Iš esmės advokatas privalo informuoti savo klientą apie tai, kaip bus apskaičiuojamas užmokestis ir kokias išlaidas gali patirti klientas. Rekomendacijų dėl advokato vykdomos profesinės veiklos ir advokatų pareigų laikymosi priežiūros (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufs und für die Überwachung der Pflichten des Rechtsanwalts*, RL-BA) 50 straipsnio 2 dalyje advokatui rekomenduojama, kad, gavęs informaciją apie naują bylą jis praneštų klientui apie tai, kaip bus apskaičiuojami mokesčiai ir apie advokato teisę gauti tarpinį mokėjimą.

Išskyrus atvejus, kai buvo susitarta dėl fiksuoto užmokesčio, klientas turi teisę pagrįstais laiko tarpais prašyti pateikti tarpinį sąskaitos išrašą arba išrašą apie suteiktas paslaugas ar sugaištą laiką (jei buvo susitarta dėl valandinio atlygio).

Todėl mokesčių mokėjimo pradžia ir dažnumas turėtų būti nustatyti iškart pasamdžius advokatą.

Teisinių duomenų bazės, kuriose informuojama apie išlaidų šaltinius

Kur rasti informacijos apie išlaidų šaltinius Austrijoje?

Teisės aktų normas dėl išlaidų paskirstymo ginčo teiseną nagrinėjant civilinėse bylose (įskaitant komercines bylas) galima rasti Civilinio proceso kodekso (*Zivilprozessordnung*, ZPO) 40–55 straipsniuose. Jeigu šeimos bylose, ypač santuokos nutraukimo šalių sutikimu, kyla ginčų dėl vaiko globos, matymosi su vaiku ar išlaikymo, jie sprendžiami neginčio teiseną. Neginčio teiseną nagrinėjant bylose taikomos kitokios išlaidų paskirstymo taisyklės. Bendros nuostatos išdėstytos įstatyme dėl proceso neginčio teiseną (*Außerstreitgesetz*, AußStrG) 78 straipsnyje. Šių bendrų nuostatų išimtys, be kita ko, taikomos bylose, susijusiose su globos ir matymosi su vaiku teisių ginčiais, ir bylose, susijusiose su ieškiniais dėl nepilnamečių išlaikymo. Išlaidos baudžiamajame procese reglamentuojamos Baudžiamojo proceso kodekso (*Strafprozessordnung*, StPO) 380–395 straipsniuose.

Sužinoti apie mokesčius, kuriuos turi teisę imti advokatai, galima iš informacinio leidinio **Austrijos advokatūros** (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*) svetainėje. Bendrąją informaciją taip pat galima rasti svetainėje **PAGALBA. Paslaugos piliečiams**, spustelėjus nuorodą *Leben in Österreich >, Zivilrecht > Zivilverfahren* (Apsigyvenimas Austrijoje > Civilinė teisė > Civilinis procesas).

Nemokama bendro pobūdžio informacija apie žyminius mokesčius skelbiama svetainėje **PAGALBA. Paslaugos piliečiams**. Įstatymų tekstus (Žyminių mokesčių įstatymą ir nuostatas dėl mokesčių dydžio) galima nemokamai rasti Austrijos federalinės kanceliarijos **Teisinės informacijos sistemos** (*Rechtsinformationssystem des Bundes*, RIS) svetainėje.

Kokiomis kalbomis galima gauti informaciją apie išlaidų šaltinius Austrijoje?

Vokiečių k.

Kur rasti informacijos apie taiknamąjį tarpininkavimą?

Taikinimo tarpininkų sąrašą (kurį tvarko Teisingumo ministerija) galima rasti **specialioje svetainėje**.

Informacijos apie kaltinamojo ir nukentėjusiojo tarpininkavimą siekiant atkuriamojo teisingumo baudžiamosiose bylose galima rasti **NEUSTART** svetainėje (taip pat anglų k.).

Kur rasti papildomos informacijos apie išlaidas?

bendra informacija apie teises išlaidas

Bendro pobūdžio informaciją apie Austrijos teisinę sistemą ir paslaugas, įskaitant informaciją apie išlaidas ir teisingumo ministrą, galima rasti **Austrijos teisingumo** svetainėje, taip pat svetainėje **HELP** – čia pateikiama bendra ir lengvai suprantama informacija.

Austrijos teisinės informacijos sistemoje skelbiami šių įstatymų tekstai:

Žyminių mokesčių įstatymas (*Gerichtsgebührengesetz*, GGG);

Teisės gauti užmokesį įstatymas (*Gebührenanspruchsgesetz*, GebAG);

Advokatų kodeksas (*Rechtsanwaltsordnung*, RAO);

Advokatų užmokesčio tarifų įstatymas (*Rechtsanwaltstarifgesetz*, RATG).

Bendrųjų advokatų užmokesčio kriterijų įstatymą (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte*, AHK) galima rasti **Austrijos advokatūros** svetainėje.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Norėdami gauti šio pobūdžio informaciją, kreipkitės tiesiogiai į Austrijos teisingumo ministeriją.

Kur rasti informacijos apie vidutines bendras konkretaus proceso išlaidas?

Žyminiai mokesčiai, mokami už kiekvienos rūšies bylą, nustatyti iš anksto (Žyminių mokesčių įstatymu) ir gali keistis, jeigu ieškinio suma padidėja arba sumažėja.

Išlaidas, kurias pralaimėjusioji šalis turi sumokėti laimėjusiai šaliai civilinėje byloje (advokatų užmokesčiai, ekspertų užmokesčiai, vertimo išlaidos), nustato teismas, remdamasis Advokatų užmokesčio tarifų įstatymu (advokatų užmokesčiai) ir Teisės gauti užmokesį įstatymu (ekspertų ir vertėjų užmokesčiai). Šios išlaidos iš esmės priklauso nuo patirtų išlaidų dydžio ir sugaišto laiko. Dėl to negalima iš anksto nustatyti konkretaus jų dydžio.

Iš esmės kliento mokamas užmokesčiai advokatui gali būti laisvai nustatomas jų susitarimu.

Pridėtinės vertės mokesčiai

Kur rasti informacijos apie PVM? Kokie tarifai taikomi?

Advokatų paslaugoms taikomas pridėtinės vertės mokesčiai. Austrijoje jis yra 20 proc. Panašiai kaip ir kitos išlaidos, jis turi būti sumokėtas advokatui atskirai – tai yra aiškiai nurodyta Advokatų užmokesčio tarifų įstatymo 16 straipsnyje ir Bendrųjų užmokesčio kriterijų įstatymo 17 straipsnyje. Šiuos įstatymuose nurodomi tarifai be pridėtinės vertės mokesčio.

Teisinė pagalba

Civilinės teisenos srityje taikytina pajamų riba

Teisė gauti teisinę pagalbą nepriklauso nuo teisės aktuose nustatyto pajamų dydžio. Civiliniame procese (ir komercinėse bylose) teisinė pagalba reglamentuojama Austrijos civilinio proceso kodekso. Civilinio proceso kodekso nuostatos *mutatis mutandis* taikomos neginčio teiseną nagrinėjant bylose. Sprendimus dėl teisinės pagalbos suteikimo priima pirmąją instanciją bylas nagrinėjantis teismas.

Teisinę pagalbą privaloma suteikti šaliai, kuri dėl savo pajamų, finansinės padėties ir išlaikymo pareigų negalėtų padengti teismo proceso išlaidų nepereikvodama lėšų, reikalingų tinkamai pragyventi. Be to, tokiu atveju byla negali būti aiškiai nepagrįsta arba akivaizdžiai pralaimėsima. Teismas nusprendžia, kokios toliau nurodytos lengvatos turi būti suteikiamos kiekvienu konkrečiu atveju.

Austrijoje teisinė pagalba gali būti teikiama šiais būdais:

laikina atleidžiant nuo žyminių mokesčių, liudytojų, ekspertų ir vertėjų raštu arba žodžiu užmokesčio, bet kokių būtinų viešų pranešimų paskelbimo išlaidų, patikėtinio išlaidų ir teismo paskirto atstovo ar advokato mokesčių;

paskiriant advokatą.

Nuo proceso pabaigos praėjus trejiems metams teisinę pagalbą gavusių šalių gali būti paprašyta grąžinti gautą sumą, jei jų finansinė padėtis yra pagerėjusi, ir dėl šių išlaidų nebūtų pereikvotos lėšos, reikalingos tinkamai pragyventi.

Baudžiamosios teisenos srityje kaltinamiesiems ir nukentėjusiesiems taikytina pajamų riba

Nustatant, ar kaltinamasis arba nukentėjusysis turi teisę gauti teisinę pagalbą, netaikoma jokia nekintamo dydžio pajamų riba. Vertinimo kriterijai – išlaikymo įsipareigojimai, viršijantys minimalų gyvenimo lygį ir mažesni už atitinkamą išlaikymo įsipareigojimų lygį.

Minimalus gyvenimo lygis reguliariai įvertinamas iš naujo ir paskelbiamas **Austrijos teisingumo** svetainėje.

Teisinės pagalbos nukentėjusiesiems teikimo sąlygos

civilinis ieškovas, kuris neturi teisės gauti teisminės pagalbos (*Prozessbegleitung*) pagal Austrijos civilinio proceso kodekso 66 straipsnio 2 dalį, gali gauti teisinę pagalbą (*Verfahrenshilfe*), jeigu:

jis negali sumokėti teisiniui atstovui nepereikvodamas tinkamam pragyvenimui reikalingų lėšų (apie tai žr. pirmiau) ir

advokato atstovavimas atitinka teisingumo vykdymo interesus, ypač tinkamo reikalavimų įgyvendinimo, siekiant išvengti papildomo bylinėjimosi.

Teisinės pagalbos kaltinamiesiems teikimo sąlygos

Be finansinių teisinės pagalbos teikimo sąlygų, atsižvelgiama ir į teisingumo vykdymo interesus, ypač į teisę į tinkamą gynybą.

Teisingumo vykdymo tikslais gynybos advokato paskyrimas svarstomas tokiais atvejais:

jeigu taikytinos būtinosios ginties (*notwendige Verteidigung*) nuostatos pagal Baudžiamojo proceso kodekso 61 straipsnio 1 dalį (žr. toliau);

jeigu kaltinamasis yra aklas, kurčias, nebylys ar turi kitokią negalią arba prastai moka teisme vartojamą kalbą;

apeliaciniame procese;

jeigu byla susijusi su sudėtingomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis.

Būtinosios ginties atvejais kaltinamajam privalo atstovauti gynybos advokatas. Baudžiamojo proceso kodekso 61 straipsnio 1 dalyje pateikiamas baigtinis sąrašas situacijų, kai gynėjas privalomas:

kai (ir kol) kaltinamajam taikomas kardomasis kalinimas;

kai procesas susijęs su psichiškai negalių pažeidėjų hospitalizavimu sveikatos priežiūroje įstaigoje;

kai byla yra susijusi su pažeidėjų, priklausomų nuo alkoholio arba narkotikų, hospitalizavimu reabilitacijos įstaigoje arba pavojingų recidyvistų institucijoje;

bylose, kurias nagrinėja prisiėkusių arba teisinio išsilavinimo neturinčių teisėjų teismas;

bylose, kurias nagrinėja vienas teisėjas, jeigu bausmė gali viršyti trejus metus laisvės atėmimo, išskyrus bylas dėl įsilaužimo pagal baudžiamojo kodekso 129 straipsnio 1–3 dalis ir dėl tokiu būdu įsigytų daiktų slėpimo pagal Baudžiamojo kodekso 164 straipsnio 4 dalį;

apeliacinėse bylose dėl prisiėkusiųjų arba teisinio išsilavinimo neturinčių teisėjų teismo priimto sprendimo;

pateikiant prašymą atnaujinti bylos nagrinėjimą ir visada, kai tokio prašymo pagrindu rengiamas viešas teismo posėdis.

Nemokamas teismo procesas

Siekiant užtikrinti nukentėjusiojo teisių baudžiamajame procese apsaugą, nukentėjusieji nuo smurtinių nusikaltimų, sunkių grasinimų arba seksualinių nusikaltimų, taip pat sutuoktinis, sugyventinis, tiesiosios linijos giminaitis, asmens brolis arba sesuo, kurių mirtį galėjo sukelti nusikaltimas, baudžiamosiose bylose turi teisę gauti nemokamą psichologinę socialinę pagalbą (*psychosoziale Prozessbegleitung*) arba teisminę pagalbą (*juristische Prozessbegleitung*). Psichologinė socialinė pagalba apima nukentėjusiojo parengimą teismo procesui ir jo emociniam krūviui. Psichologinę socialinę arba teisminę pagalbą suteikia nukentėjusiųjų paramos organizacijos, kurias paskyrė ir su kuriomis sutartis sudarė Teisingumo ministerija pagal Baudžiamojo proceso kodekso 66 straipsnio 2 dalį.

Neginčo teiseną nagrinėjamosiose bylose, taip pat bylose dėl vaiko globos ir matymosi su juo mokesčių už patikėtinio (*Sachverwalter*) skyrimą nėra. Mokesčiai netaikomi ir procesui, vykdomam pagal Hospitalizavimo uždaroje sveikatos priežiūroje įstatymą (*Unterbringungsgesetz*) ir Nuolatinės globos namų įstatymą (*Heimaufenthaltsgesetz*). Jeigu šalies uždarbis ir pajamos mažos, teisinė pagalba gali būti suteikta laikinai atleidžiant ją nuo mokesčių. Suteiktos lengvatos dydis priklauso nuo ieškinio reikalavimų, ir teismas jį nustato savo nuožiūra.

Kada byla pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Ginčo procesas

Civilinio proceso (įskaitant komercinių bylų procesą) išlaidų klausimai reglamentuojami Austrijos civilinio proceso kodekse (ZPO). Jame nustatyta, kad iš pradžių kiekviena šalis privalo sumokėti patirtas išlaidas proporcingai jų dalyvavimui procese. Išsprendęs bylą teismas priima nutartį dėl bylinėjimosi išlaidų. Taikomas principas, kad laimėjusios šalies išlaidos yra padengiamos. Šalis, kuri pralaimi ginčą visais atžvilgiais, privalo atlyginti kitai šaliai visas išlaidas, kurių reikėjo tinkamam procesui ir gynybai užtikrinti. Jeigu šalis laimi ar pralaimi iš dalies, išlaidos turi būti įskaitomos arba proporcingai padalijamos.

Nuo principo, kad laimėjusios šalies išlaidos yra padengiamos, kartais gali būti nukrypstama teisingumo pagrindu:

šaliai pralaimėjus neesminiu klausimu, jeigu dėl atmetos ieškinio dalies nekilo konkrečių išlaidų;

jeigu ieškinio dydį nustato ekspertai arba teismas ir tarpusavio priešpriešinių reikalavimų įskaitymo atveju;

jeigu atsakovo elgesys nesuteikė pagrindo pareikšti ieškinį ir pirmai progai pasitaikius jis pripažino ieškinį; ir

jeigu dėl vienos iš šalių teismo proceso pagrindas automatiškai atšaukiamas arba paskelbiamas negaliojančiu, šios šalies gali būti prašoma sumokėti visas išlaidas.

Neginčo procesas

Šeimos teisės bylos (išlaikymas, matymosi su vaiku teisės ir globos bylos bei santuokos nutraukimas abiejų sutuoktinių sutikimu) nagrinėjamos neginčo teiseną. Bendrą neginčo proceso išlaidų taisyklę galima rasti Bylų nagrinėjimo neginčo teiseną įstatymo (*Außerstreitgesetz*, AußerStrG) 78 straipsnyje.

Tačiau įvairioms bylų rūšims taikoma daug įvairių išimčių. Šiais atvejais taip pat taikomas laimėjusios šalies išlaidų padengimo principas, tačiau teisingumo sumetimais išlaidos gali būti paskirstomos ir kitaip. Pagrindų taikyti tokias išimtis yra kur kas daugiau nei pagal Civilinio proceso kodeksą. Jeigu nereikalaujama jokios kompensacijos, smulkios išlaidos (pvz., ekspertų užmokestis) turi būti sumokėtos proporcingai nagrinėjamos bylos dalims, o jeigu šių išlaidų negalima nustatyti, jos turi būti padalijamos šalims po lygiai.

Informacija apie įvairių rūšių bylas (išlaikymo, matymosi su vaiku teisės ir globos bei santuokos nutraukimo):

santuokos nutraukimo bylos yra dviejų rūšių, t. y. dėl santuokos nutraukimo vieno sutuoktinio prašymu (ginčo teiseną) ir dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu (neginčo teiseną).

Ginčo teiseną nagrinėjamos santuokos nutraukimo byloms taikomos specialios Civilinio proceso kodekso nuostatos. Jeigu nenustatoma nė vienos iš šalių kaltė, išlaidos privalo būti paskirstomos abiem sutuoktiniams. Jeigu santuokos nutraukimo priežastis yra iširęs bendras namų ūkis ir jeigu teismo sprendime dėl santuokos nutraukimo nustatyta, kas už jį atsakingas, kaltas sutuoktinis privalo sumokėti kito sutuoktinio išlaidas.

Santuokos nutraukimas abiejų sutuoktinių bendru sutikimu nagrinėjamas ne ginčo teiseną. Šiuo atveju sutuoktiniai pateikia teismui du vienodus prašymus. neginčo teiseną nagrinėjamosiose bylose išlaidos nepriteisiamos. Smulkias išlaidas šalys turi atlyginti lygiomis dalimis.

Globos ir matymosi su vaiku teisių nustatymo bylos taip pat nagrinėjamos neginčo teiseną. Remiantis išimtinę sąlyga (AußerStrG 107 straipsnio 3 dalis), globos ir matymosi su vaiku teisių nustatymo bylose išlaidos nepriteisiamos.

Dar vienoje išimtinėje sąlygoje (AußerStrG 101 straipsnio 2 dalis) nustatyta, kad išlaidos nepriteisiamos ir bylose dėl nepilnamečių išlaikymo, kurios taip pat privalomai nagrinėjamos neginčo teiseną.

Baudžiamasis procesas

Baudžiamajame procese iš esmės kiekvienas asmuo, kuriam atstovauja gynybos advokatas arba kitas atstovas, turi padengti advokato ir savo išlaidas, net jeigu advokatas buvo paskirtas teismo (Baudžiamojo proceso kodekso 393 straipsnio 1 dalis).

Priėmus apkaltinamąjį nuosprendį kaltinamajam taip pat nurodoma padengti baudžiamojo proceso išlaidas (Baudžiamojo proceso kodekso 389 straipsnio 1 dalis). Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 381 straipsnio 1 dalį baudžiamajame procese gali kilti tokių išlaidų:

fiksuotas mokeskis dėl išsamiau nepatikslinamų proceso išlaidų, įskaitant išlaidas tyrimui ir oficialiems veiksams prokuratūros ar teismų nurodymams įgyvendinti, kurios pagal nurodyto straipsnio 3 dalį gali būti nustatomos neperžengiant šių ribų: 500–10 000 EUR apygardos teismo prisiėkusiųjų nagrinėjamosiose bylose, 250–5 000 EUR apygardos teisme teisinio išsilavinimo neturinčių teisėjų nagrinėjamosiose bylose, 1 500–3 000 EUR apygardos teismo,

kuriame sprendžia vienas teisėjas, nagrinėjamosiose bylose, 50–1 000 EUR apylinkės teismų nagrinėjamosiose bylose;

eksperto (paprastai ir vertėjo) užmokestis;

išlaidos už valdžios institucijų suteiktą informaciją, pateiktas ataskaitas ar pareikštas nuomones;

kaltinamojo tarptautinio pervežimo išlaidos arba liudytojų kelionės iš užsienio išlaidos;

dėl įšaldymo nurodymo atsiradusios išlaidos, išlaidos už informaciją apie banko sąskaitas, laiškų konfiskavimą, informaciją apie telekomunikacijų duomenis, už slapta telekomunikacijų klausymąsi;

išlaidos, susijusios su nuosprendžio vykdymu, išskyrus išlaidas, susijusias su įkalinimu;

su procesu susiję mokesčiai už teisinę paslaugas;

gynybos advokato arba kitų atstovų užmokestis;

fiksuotas mokestis už nukentėjusiajam suteiktą psichologinę socialinę ir (arba) teisinę pagalbą – iki 1 000 EUR.

Išskyrus pirmiau 3, 7, 8, 9 punktuose nurodytas išlaidas, šias išlaidas tiesiogiai padengia valstybė. Priimdamas sprendimą dėl fiksuoto mokesčio, nurodyto 381 straipsnio 1 dalies 9 punkte, teismas atsižvelgia į mokėtojo ekonominę padėtį. Mokesčių už vertimo paslaugas gražinti nereikia, jei jos buvo būtinos, kad atsakovas galėtų bendrauti teisme, nes jis prastai mokėjo kalbą ar jam trūkdė negalia.

Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 391 straipsnio 1 dalį nustatant teismo sprendimo vykdymo išlaidas reikia atsižvelgti į nuteistojo asmens galimybę padengti kasdienio jo ir jo šeimos pragyvenimo išlaidas, taip pat pareigą sumokėti pagal apkaltinamąjį nuosprendį paskirtą kompensaciją. Jeigu išlaidos negali būti atlyginamos dėl prastos asmens finansinės padėties, Teismas gali paskelbti, kad išlaidos negali būti atlygintos. Jeigu teismas mano, kad ateityje išlaidas bus galima atlyginti, tačiau šiuo metu jų negalima atlyginti, atitinkamo asmens ekonominė padėtis turi būti pakartotinai įvertinama po tam tikro laiko. Išlaidų atlyginimui taikytinas senaties terminas yra penkeri metai nuo galutinio nuosprendžio byloje priėmimo. Jeigu teismas nusprendžia, kad apkaltintas asmuo turi padengti bylos nagrinėjimo išlaidas, o vėliau paaiškėja, kad jis jų negali sumokėti, už išlaidų išieškojimą atsakingos valdžios institucijos gali pratęsti mokėjimo terminą, leisti atlikti mokėjimą dalimis arba sumažinti išlaidas.

Jeigu nuteistas asmuo įpareigojamas baudžiamojo teismo nuosprendžiu sumokėti bent dalinę kompensaciją civiliniam ieškovui, jis taip pat turi atlyginti baudžiamosios bylos nagrinėjimo išlaidas, kurias patyrė civilinis ieškovas.

Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 393a straipsnį išteisintas asmuo gali prašyti, kad valstybė prisidėtų prie jo gynybos advokato išlaidų apmokėjimo. Tai apima anksčiau sumokėtas būtinas grynąsias išlaidas, taip pat fiksuotą mokestį dėl gynybos advokato išlaidų. Nustatant fiksuoto mokesčio dydį, atsižvelgiama į gynybos trukmę, sudėtingumą ir tai, ar advokato paslaugos buvo privalomos, ar tikslingos. Jis negali peržengti šių ribų: apygardos teismo teisėjų kolegijos nagrinėjamosiose bylose – 5 000 EUR; apygardos teismo prisiekusiųjų nagrinėjamosiose bylose – 2 500 EUR; vieno apygardos teismo teisėjo nagrinėjamosiose bylose – 1 250 EUR ir apylinkės teismo nagrinėjamosiose bylose – 450 EUR.

Kai baudžiamoji byla pradeda privataus prokuroro arba civilinio ieškovo prašymu pagal Baudžiamojo proceso kodekso 72 straipsnį (*Subsidiaranklage*) ir nebuvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis, privatus prokuroras arba civilinis ieškovas turi sumokėti visas išlaidas, atsiradusias dėl pateikto ieškinio ar jo palaikymo. Jeigu baudžiamasis procesas baigiasi nutraukiant bylą (*Diversion*) (Baudžiamojo proceso kodekso 198–209 straipsniai), civilinis ieškovas neturi padengti išlaidų.

Ekspertų užmokestis

Ginčo teiseną nagrinėjamosiose civilinėse bylose (taip pat komercinėse bylose) eksperto užmokestis priteisiamas proporcingai, atsižvelgiant į šalies sėkmę byloje (Civilinio proceso kodekso 43 straipsnio 1 dalis).

Ginčo teiseną nagrinėjamoje santuokos nutraukimo byloje, kurioje nepriimamas sprendimas dėl šalių atsakomybės, smulkios išlaidos turi būti atlyginamos abiejų šalių; jeigu viena šalis sumokėjo daugiau nei pusę grynųjų išlaidų, kita šalis privalo atlyginti perviršį. Jeigu nustatoma vieno sutuoktinio kaltė, ta šalis privalo apmokėti kitos šalies eksperto užmokestį.

Bylose dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, globos ir matymosi su vaiku teisių nustatymo bylose bei bylose dėl nepilnamečių vaikų išlaikymo bet kurį iš anksto iš oficialių fondų sumokėtą eksperto užmokestį teismui atlyginti privalo šalys, dėl kurių interesų buvo kviešti ekspertai ar imtasi oficialių veiksmų. Jeigu pareiga atlyginti išlaidas tenka keletui asmenų, jie yra bendrai atsakingi už išlaidų atlyginimą (Žyminių mokesčių surinkimo įstatymo (*Gerichtliches Einbringungsgesetz*, GEG) 1 straipsnio 5 dalis, kartu su jio įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi).

Ekspertų užmokesčio dydis reglamentuojamas Teisės gauti užmokestį įstatyme (GebAG) ir kiekvienu konkrečiu atveju jis iš esmės priklauso nuo teismo prašomos ataskaitos turinio ir apimtys.

Baudžiamosiose bylose ekspertų užmokestis sudaro bylinėjimosi išlaidų dalį (Baudžiamojo proceso kodekso 381 straipsnio 1 dalis), kurią pagal Baudžiamojo proceso kodekso 389 straipsnio 1 dalį privalo sumokėti nuteistasis. Ekspertų užmokestį nustato teismas arba prokuroras, ir jį sumoka valstybė.

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Pirmiau išdėstyta tvarka taip pat taikoma vertėjų raštu ir žodžiu užmokesčiui.

Susiję dokumentai

Išlaidų skaidrumo tyrimas. Ataskaita apie Austriją (829 Kb)

Susijusios nuorodos

Žyminių mokesčių įstatymo 32 straipsnis

Paskutinis naujinimas: 11/06/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.